

čenih učiteljic, krajevnih šolskih odborov, šolskih vrtov itd.

2. Št. 645, ki je poverjeništvu z njo obvestilo članstvo o delu šolsko-upravnega odseka glede predlogov za pravilnik.

3. Št. 710 smo seznanili članstvo o vseh korakih, ki sta jih napravila osebno poverjenik Skulj in urednik Dimnik na merodajnih mestih v Beogradu glede gmotnega stanja, pravilnikov itd.

4. Št. 897, ki smo z njo obvestili društva, da smo pozvali izvršni odbor, naj nemudoma ukrene vse potrebne korake za izboljšanje našega materialnega položaja.

5. Št. 998 smo prosili društva in šolske nadzornike, naj za sejo širjega sosveta stavijo v zadevi pravilnika k šolskemu zakonu kratke predloge.

6. Št. 1155 smo poslali vsem društvom informativno poročilo v zadevi pravilnika k zakonu o narodnih šolah. Poročilo je obsegalo nad 5 drobno pisanih strani.

Kaj vse je izdelal šolsko-upravni odsek in koliko je v tem pogledu pomagal, je razvidno iz poročila tega odseka na drugem mestu. Stori je jako mnogo, zato vsa čast članom tega odseka, zlasti še njega načelniku tov. Fortunatu Lampretu, ki je pošteno vodil odsek.

Vloge poverjeništvu za izboljšanje gmotnega stanja.

Poverjeništvu je poslalo na pristojna mesta sledeče vloge in predloge, ki zadevajo izboljšanje našega materialnega in pravnega položaja, šolski zakon, pravilnik k temu zakonu in uradniški zakon.

1. Predvsem omenjamo, da smo poslali Izvršnemu odboru v Beograd vse predloge z naše pokrajinske skupščine. Na glavni skupščini v Zagrebu sta jih v odseku za predloge utemeljevala tovariša Kobal in Mlekuž.

2. Odposlali smo vlogo Zvezi državnih nameščencev v zadevi odtegljajev za Nabavljalne zadruge in poplavljenice.

3. Na seji poverjenikov 19. in 20. januarja t. l. sta poverjenik Skulj in urednik Dimnik iznesla ponovno vse zahteve za izboljšanje našega materialnega in pravnega položaja, glede pravilnika in uradniškega zakona.

4. Isto se je izvršilo na seji glavnega odbora.

5. Ministrstvu prosvete in izvršnemu odboru smo poslali predlog za pravilnik k zakonu o narodnih šolah, kakor ga je sestavil šolsko-upravni odsek. Isto smo storili za načelnika Dordevića in vsa poverjeništvu.

6. Pod št. 665 smo poslali izvršnemu odboru spomenico glede materialnega položaja učiteljstva.

7. Glede učiteljic ženskih ročnih del smo odposlali banski upravi utemeljen dopis pod št. 794.

8. Na isti naslov smo poslali dne 28. februarja spomenico glede izplačevanja stanarine učiteljstvu.

9. Več vlog in dopisov v gornjih zadevah smo poslali Zvezi državnih nameščencev s prošnjo za podporo.

Poleg tega so se vršile bolj pogosto kakor drugače seje širjega sosveta, ker je bil čas resen ter so na teh sejah funkcionarji podrobno informirali predsejnice o vseh vlogah, na zahtevo društev so pa šli poročevalci poverjeništvu tudi na zborovanja sreskih društev ter so podrobno poročali o vsem.

Intervencije pri ministrstvih in spomenice za izboljšanje gmotnega stanja.

Tudi prilike intervencij pri ministrstvih in drugje ter osebno predlaganje spomenic ni zamudilo poverjeništvu ob nobeni priliki. Koraki, ki so bili storjeni pred zakonitvijo šolskega zakona in razvoj vseh dogodkov je bil sledeč:

Komisija, v kateri so sodelovali zastopniki UJU, od poverjeništvu UJU Ljubljana tov. poverjenik Skulj in urednik Dimnik je sprejela po prizadevanju in predlogih učiteljskih zastopnikov predlog zakona, v katerega so bile vnešene domala vse zahteve učiteljstva in organizacije.

Pov. UJU je po komisiji poslal še enkrat one točke, ki v komisiji niso bile povsem povoljno rešene, izvršnemu odboru UJU in g. načelniku ministrstva prosvete, ki je imel zakon v rokah, dobro podprte, da bi se te točke upoštevali pri končni redakciji.

Ko je začel Vrhovni zakonodajni svet obravnavati zakon o osnovnih šolah, so zastopniki ljubljanskega poverjeništvu zahtevali, da centrala UJU izdela spomenico naših zahtev in jih predloži vsem članom VZS. To je centrala UJU tudi storila.

Dne 31. avgusta 1929. je pozvala centrala UJU zastopnike poverjeništvu v Beograd, da se osebno store vsi vkup korake v prilog učiteljstva in šole. To zastopstvo je odšlo k vsem članom VZS in jim je predložilo in tolmačilo upravičene zahteve učiteljstva. Kam vse so šli, je razvidno iz »Učit. Tovariša« št. 5., str. 3.

Boriti se je bilo treba znova za stanovanje, za kurivo, za stalnost, za razpis služb, za namestilne komisije, za disciplinarne predpise po uradniškem zakonu, proti težkim določbam o očni, za upraviteljske doklade, za nadzornike, za poročene učiteljice, za povišanje plač, proti premeščanju učiteljev itd. Končni uspeh vseh avdijenc je bil, da je sklenil VZS znova razpravljati o vseh zadevah, ki so jih zastopniki učiteljstva osporili in je marsikaj izboljšal.

Po obravnavi zakona v VZS je izgledal zakon tako, kakor je to navedeno v uvodniku 5. številke »Učit. Tovariša« z dne 12. septembra 1929.

Zastopniki učiteljstva so šli nato še k g. ministru prosvete, ministru financ in ministrskemu predsedniku, kateremu so pred-

ložili posebno spomenico (podobno kakor članom VZS, v kateri so bile najnujnejše zahteve glede zakona. Ta spomenica je bila natisnjena v 11. številki »Učit. Tovariša« z dne 24. oktobra 1929.

Ker je bila najtežja točka gmotno vprašanje, je pričel učiteljski tisk »Učit. Tovariš« v Ljubljani in »Narodna Prosveta« v Beogradu borbo za izboljšanje gmotnega stanja osnovnošolskemu učiteljstvu tudi potom časopisja, kolikor je to pač mogoče zaradi tiskovnih in drugih predpisov.

»Učiteljski Tovariš« je priobčil primerjalno tabelo med profesorjskimi in učiteljskimi plačami. To tabelo je takoj ponatisnila »Narodna Prosveta«. Centrala UJU pa je to tabelo predložila ministrom ter opozorila na veliko razliko. (Glej tabelo v Učiteljskem Tovarišu št. 7 od 26. septembra 1929.)

Istočasno sta »Učit. Tovariš« in »Narodna Prosveta« pričela pisati o potrebi izboljšanja gmotnega položaja osnovnošolskemu učiteljstvu, kolikor je pač pisanje v tem oziru dopustno.

Centralna uprava UJU se je prijavila tudi za avdijenco na najvišjem mestu, da opozori na šolski zakon in položaj učiteljstva. Avdijence ni bilo.

Centralna uprava UJU je izročila g. ministru prosvete in na druga merodajna mesta ponovno spomenico, ki je natisnjena v 79. številki »Narodne Prosvete«, katero je prinesel tudi »Učit. Tovariš« v 13. številki, s katero se je ponovno poudarilo zahtevo po izboljšanju materialnega položaja s posebnimi dopladi na vseh merodajnih mestih.

Dne 13. septembra 1929. so se zastopniki UJU zglasili pri finančnem ministru g. dr. Švrljugi, ki so ga podrobno informirali z zahtevami učiteljstva ter mu izročili pismeno spomenico.

Dne 23. oktobra 1929. sta enako intervenirala pri ministru prosvete predsednik UJU Vlada Petrović in pov. beogradskega poverjeništvu Milan Popović pri g. ministru prosvete B. Maksimoviću ter sta mu izročila spomenico glede razvrstitve učiteljstva in ureditve učiteljskih plač.

Dne 19. in 20. januarja 1930. se je vršila seja poverjenikov v Beogradu, na kateri se je ponovno razpravljalo o položaju ter so se napravili sklepi za nadaljnje korake v svrhu izboljšanja gmotnega stanja učiteljstva.

Dne 6. februarja 1930. se je vršila seja Izvršnega odbora UJU, ter sta šla zopet v to svrhu zastopnika ljubljanskega poverjeništvu v Beograd. Na tej seji se je sestavila spomenica z ozirom na revizijo uradniškega zakona. V spomenici se je poudaril predlog glede uvrstitve učiteljstva, glede napredovanja, specialnih dokladov tudi za učiteljstvo, glede poročenih učiteljic, upraviteljskih dokladov, vadniških učiteljev, učiteljev specialnih šol in glede stanarine po zakonu o narodnih šolah. Poudarilo se je, da se je učiteljstvu poslabšal položaj z novim zakonom o narodnih šolah. Ta spomenica je bila poslana članom komisije za revizijo uradniškega zakona in ministrom.

Delo za izboljšanje stanja potom pravilnika.

Glavno delo je bilo treba sedaj zastaviti na revizijo uradniškega zakona in na pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

Šolsko-upravni odsek je stopil v permanentno delo, člane je poverjeništvu pomnožilo še z nekaterimi delavnimi zastopniki. Izdelal je predloge za pravilnik k zakonu o narodnih šolah, ki je obsegal sledeče: spomenico za izboljšanje gmotnega položaja in nujnihih potreb učiteljstva, predlog glede prostega stanovanja in kuriva učiteljstvu ter načina izplačevanja stanarin učiteljstvu, predlog za izplačevanje potom banovine, skupno z redno plačo, predlog za ureditev šolskih vrtov in vse druge predloge glede izvajanja šolskega zakona. S tem sta se 5. marca zglasila zastopnika poverjeništvu pri g. načelniku v ministrstvu prosvete ter utemeljevala potrebo poedinih zahtev. Ob tej priliki sta prejela prvotni osnutek pravilnika.

Delo za izboljšanje potom čin. zakona.

Ko se je zaznalo za imenovanje komisije za revizijo uradniškega zakona, je »Učiteljski Tovariš« takoj priobčil člane te komisije, poverjeništvu je pa šlo na delo, da zainteresira vse z zahtevami učiteljstva.

»Učiteljski Tovariš« je priobčil v 25. številki od 6. februarja 1930. vse zahteve učiteljstva pri reviziji v uvodnem članku.

Zastopnika poverjeništvu sta 6. februarja skupno s člani Izvršnega odbora in beogradskega poverjenikom tov. M. Popovićem intervenirala najprej pri finančnem ministru g. dr. Švrljugi, nato so bili vsi še pri ministru prosvete g. B. Maksimoviću in pri predsedniku komisije za revizijo čin. zakona g. dr. Nin. Periću. Vsem so še osebno tolmačili gori omenjeno spomenico. Zastopnika ljubljanskega poverjeništvu sta se pa še posebej zglasila pri članu komisije za revizijo čin. zakona dr. svet. dr. Sagadinu. Poverjeništvu je dalo svoje zahteve glede učiteljstva tudi Zvezi državnih nameščencev, ki je poslala dne 22. februarja 1930. dva zastopnika v Beograd, da intervenirata glede izboljšanja gmotnega stanja.

Med tem so se zastopniki UJU zglasili tudi pri g. ministru prosvete ter ga zaprosili, naj bi tudi en zastopnik II. kat. prišel v komisijo za revizijo čin. zakona.

6. marca 1930. sta se zopet zglasila zastopnika poverjeništvu UJU Ljubljana v Beogradu, kjer je zopet z njima skupno interveniral izvršni odbor pri ministru prosvete g. B. Maksimoviću ter mu predložil ponovno spomenico glede nučnosti izboljšanja gmotnega stanja učiteljstva. Iste zahteve sta pod-

prla pri ministru tudi predsednik UJU tov. Petrović in poverjenik beogradskega poverjeništvu tov. Milan Popović dne 18. marca 1930.

Dne 16. in 17. aprila se je vršila seja glavnega odbora UJU. Ob tej priliki je glavni odbor ponovno bil sprejet v avdijenco ter mu je izročil spomenico glede izboljšanja položaja učiteljstvu, ki je bila objavljena v »Učiteljskem Tovarišu«.

Med tem je poverjeništvu interveniralo tudi ponovno v zadevi stanarin pri banski upravi.

Od 1. maja do 15. maja 1930. je delovala v Beogradu komisija za definitivno redakcijo pravilnika k zakonu o narodnih šolah, v kateri je sodeloval tudi tov. Dimnik. Tudi ta komisija je sprejela mnogo predlogov, ki so izšli iz organizacije in ki bodo v korist učiteljstvu in šoli.

»Učiteljski Tovariš« za izboljšanje položaja.

Borbo glede izboljšanja našega gmotnega in pravnega položaja je pa zelo močno podpiral tudi »Učiteljski Tovariš«, naše stanovsko glasilo, ki je priobčil v pretečenem letu sledeče članke in objave v tem oziru:

Objave »Učiteljskega Tovariša« za izboljšanje gmotnega položaja.

Nove plače polit. ur. št. 2. — Ured. min. pok. št. 2. — Ukin. avt. nap. sod. št. 2. — Ukin. določb o urad. stalnosti št. 4. — Pri g. fin. ministru, št. 6. — Težak položaj učit. na enorazredn. in v hribih, št. 7. — Let. prej. učit. srednjih in osn. šol. (Tabela), št. 7. — Povodim zak. o samopr. cestah. (Kuluk), št. 7. — Za izboljšanje gmot. stanja vsem drž. urad., št. 8. — Zast. UJU pri min. prosvete, št. 8. — Skup. seja Izv. odb. in pov. Beogr., št. 8. — Srbski tov. dvigajo svoj glas za izb. gmot. pol. učit., št. 10. — Voz. olaj. za druž. člane, št. 10. — Poviš. učit. plač na Francoskem, št. 11. — Povrač. pot. in selit. stroškov, št. 10—11. — Kako ceniti plače z ozirom na učit. delo, št. 12. — Naturalna stanovanja in kurivo za učit., št. 12. — Odtegl. za nab. zadr., št. 12. — Za zviš. plač. in pos. doklade učit. osn. šol — spomenica št. 13. — Priloga spomenici Udr. jug. učit., št. 13. — Šol. upr. odsek pov. UJU, št. 13. — Izenač. plač. prof. na sred. tehn. šoli, št. 13. — Doklade za želez. in fin. osobje, št. 13. — Zast. pov. p. banu g. Sernocu, št. 16. — Šol. upr. odsek, št. 16. — Urad. gib., v Let. drž., št. 17. — Nova pota — po zak. o nar. šol., št. 19. — Nat. stanov. in učit., št. 20. — Učit. plača v Ameriki, št. 20. — Pravilnik o naturalnih stanov., št. 20. — Seja pov. UJU v Beogradu 19. jan. 1930., št. 21. — Kaj je z razlikami od 1. okt. do 1. maja 1924., št. 21. — Širji sosvet, 5. jan. 1930. v Celju, št. 22. — Stanov. in kurivo za učit., št. 23. — Povišanje stanarine — najnujnejša potreba, št. 24. — Izboljšanje gmot. položaj. učit., spomenica, št. 26. — Statistika izvenšol. dela učiteljstva, št. 26. — Stanovanjsko vpraš. franc. učit., št. 26. — Mat. stanje litvanskega učit., št. 26. — Gmotno stanje učit., št. 27. — Nalog za izplačilo učit. stanarin, št. 27. — Uvrstitve Lj. v I. drag. razr., št. 29. — Vprašanje stanarin, št. 33. — Stanarina in nat. stanov., št. 34. — Stanov. bodo izpl. občine, št. 34. — Odtegljaji za nab. zadr., št. 35. — Stanarina, št. 39. — Odtegljaji za Zvezo nab. zadrug, št. 39. — Odtegljaji za Zvezo nab. zadr., št. 40. — Iz pov. glede stanarin, št. 41. — Prevedba učit. žen. roč. del, št. 41. — Naščanje poslov upraviteljev nar. šol, št. 42. — Stanar. učit., št. 43.

Objave »Učiteljskega Tovariša« glede šolskega zakona.

VZS o zak. o sred. šol., št. 4. — VZS o zak. o učiteljskih, št. 4. — Po obravnavi zak. o nar. šol. v VZS, št. 5. — Delo UJU v pogl. šol. zak., št. 5. — Zak. o sred. šolah, št. 6. — Zak. o učiteljskih in učit. izobrazbi, št. 6. — Monopol učit. knjig, št. 8. — Kaj je z ljudskošol. zak., št. 9. — Zak. o nar. šol. — spomenica, št. 11. — Ureditve ban. prosv. uprave, št. 14. — Prosv. zakonodaja zad. časa, št. 18. — Zak. o nar. šol., št. 18. — Zak. o premešč., upok. in odp. drž. usl., št. 19. — Celoten zak. o nar. šol., št. 19. — Pravilnik za venski pouk k zak. o sred. in nar. šol., št. 22. — Ureditve kraj. šol. odb. po zak. o nar. šol., št. 23. — Pravilnik za zid. šol., št. 23. — Pravila o gradnji šola l' nameštaju školskom, št. 23. — Misija osnove šole in učit. na polju nar. izobr. — po zak. o nar. šol., št. 24. — Šol. upr. odsek pov. UJU Lj., št. 24. — Kako naj se tolmačijo razna določila k zak. o nar. šol., št. 24. — Novi šol. zak. in Prekmurje, št. 25. — Obč. pravilnik k zak. o nar. šol., št. 26. — Imenovanje banov. šol. odbora, št. 27. — Učni načrt za učitelje, št. 28. — Razd. uč. ur na učiteljsku, št. 29. — Reforma učiteljsk., št. 30. — Prekm. konf. šole, št. 30. — Prva seja ban. šol. odb., št. 32. — Komisija za def. red. prav. k zak. o nar. šol., št. 36. — Delo UJU in »Učit. Tovariš« za čimboljši šol. zak., št. 37, 38, 39, 40, 41, 42. — O učnem načrtu za nar. šole, št. 38. — Novi učni načrt za nar. šole, št. 39. — Izdelava novega uč. načrta, št. 39. — Šolske zgradbe v Prekmurju, št. 43.

Objave »Učiteljskega Tovariša« glede uradniškega zakona.

Revizija urad. zak., št. 19. — Imenovanje komisije za reviz. urad. zak., št. 24. — Revizija uradniškega zakona, št. 25. — Iz pov. — intervencije v Beogradu februarja 1930., št. 25. — Prosvetne zbornice, št. 25. — Učit. zastopniki pri fin. ministru, št. 26. — Izv. odb. pri min. prosvete, št. 26. — Prestav. UJU pri preds. kom. za reviz. čin. zak., št. 26. — Gmotno stanje bolg. učit., št. 28. — Rodbinske dokl. belg. drž. uradn., št. 28. — Razmiš-

ljanje ob novem uradniškem zak., št. 29. — Zast. Zveze drž. nam. v Beogradu, št. 29. — Reviz. urad. zak., št. 30. — Plače francoškega učit., št. 31. — Gmotni položaj podež. učit., št. 32. — Načela službene pragmatike, št. 32. — Pri g. ministru prosvete, št. 32. — Uradniški zakon, št. 32. — Za izboljšanje mat. polož. učit., št. 32. — Seja Čin. Sav. in občni zbor Zveze drž. nam., št. 33. — Draginja v mestih Jug., št. 33. — Plače dunajskega učit., št. 33. — Izboljšanje gmotnega polož. učit., št. 34. — Seja Glav. odb. v Beogradu, 12., 13. aprila 1930., št. 34. — Občni zbor Zveze drž. nam., št. 35. — Plače učit. na Španski, št. 35. — Občni zbor Zveze drž. nam., št. 36. — Prosveta in naš materialni položaj, št. 37. — Za izboljšanje položaja šol. upraviteljem, št. 39. — Za izboljšanje gmotnega položaja, št. 39. — Drag. dokl. čast. in voj. uradnikov, št. 40. — Zveza drž. nam. za izb. gmot. položaja, št. 43. — Revizija čin. zak., št. 44.

Kdor presoja delo poverjeništvu mora priznati, da je storilo vse in se poslužilo vseh sredstev, da dvigne organizacijo in pripori z njo članstvu materialne in pravne dobrane v tisti izmeri, ki jih učiteljski stan za služi.

Vkljub zaprekam, ki so se mu stavile iz vrst lastnega članstva, s čemer so se slabile sile organizacije, je poverjeništvu nadaljevalo svoje delo za dobrobit učiteljstva z nezmanjšano silo ter je odgovarjalo na vse očitke z ene in druge strani vedno še z pozitivnim delom.

Ako še danes ni pozitivnih rezultatov, ni to krivda poverjeništvu, temveč mora vsak razsoden član uvideti, da so višje sile, ki rešujejo naše zadeve.

Od kritikov poverjeniškega dela pričakujemo le eno — da namreč navajajo za svoje trditve vedno konkretne dokaze in z njimi dokažejo, kaj je organizacija opustila v dobrobit učiteljstva, kaj je storila napačnega, povedo naj pa tudi, kaj so oni storili pozitivnega v prilog učiteljskega stanju in koliko so se uveljavili tudi s pozitivnim — delom.

Doba, v kateri živimo, je preresna, da bi pustili eksperimentirati z organizacijo in da bi prepuščali njeno usodo osebam, ki nam ne dajejo garancije za pozitivno delo, kakor jo zahteva resnost časa, v katerem živimo.

Kongres in razstava UJU v Beogradu.

— Odobrenje četrtinske voznje za učiteljski kongres.
Ministrstvo saobračaja

Kraljevine Jugoslavije
Br. 12.495/30
1. julija 1930.
v Beogradu.

Udruženje jugoslov. učiteljstva
Beograd.

Na prošnjo Udruženja jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu št. 869 z dne 14. junija 1930. l. je g. minister prometa z odlokom M. S. Br. 12.495 z dne 27. junija 1930. l. odobril četrtinsko vožnjo na državnih železnicah in ladjah vsem učiteljem (icam) iz vse Jugoslavije, ki se udeležijo desete letne skupščine in šolske razstave Udruženja jugoslovenskega učiteljstva, ki bo v Beogradu od 20. do 23. avgusta 1930.

Udeleženci — učitelji (ice) — te skupščine (razstave) kupijo na odhodni postaji polovični vozni listek in pokažejo uverenje izdano po Udruženju jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu, da so dotični njega člani in da potujejo na skupščino — razstavo; ta vozni listek bo veljaven tudi za povratek, le na uverenju potrdi predsedništvo skupščine, da se je dotičnik skupščine res udeležil. Četrtinska vožnja velja od 15. do 25. avgusta t. l. v vseh razredih in vseh vlakih razen ekspresnih.

Ministrstvu prometa je čast dostaviti gornje z dostavkom, da so oblaštne direkcije in direkcije rečne plovbe že obveščene.

Po odredbi ministrstva prometa
Načelnik splošnega oddelka,
Sv. Đ. Gajić.

— Prijave. Vse člane UJU, ki se nameravajo udeležiti letošnjega kongresa UJU v Beogradu, se naproša, da se javijo pripadajočemu poverjeništvu zaradi stanovanja. Poverjeništvu bodo poslala spiske prijavitelcev Izvršnemu odboru UJU. Del udeležencev bo nastanjen v učiteljskih domovih, drugi pa v hotelih. — Vsak udeleženec naj naznači ali pride sam, ali z družino in kje hoče prenočevati. Za one, ki se ne javijo, ne bo mogoče rezervirati prostora.

— Prost prevoz predmetov za razstavo. Gospod prometni minister je odobril prost prevoz v Beograd in nazaj za vse predmete, ki so namenjeni za državno šolsko razstavo v Beogradu. To odobrenje velja za vsa državna prometna sredstva (železnice in ladje) v skupni teži do 30.000 g. — Za Dravsko banovino bodo na podlagi te odobritve poslani predmeti šele iz Ljubljane v Beograd.

— Garancija za razstavljene predmete. Na razna vprašanja, kdo prevzame garancijo za predmete razstavljene na državnih razstavah v Beogradu, izjavlja izvršni odbor UJU, da bo v tem pogledu podvzel vse korake.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna JOS. REICH.

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. državni nameščenci dajo blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.